

HIGGINS:

Till sist

några ord om beslutet om att landet skulle bli kejsardöme som förvånade alla. Det regerande partiet hade ju sedan länge republikens införande inskrivet i sitt program. När statsministern – den blivande kejsaren – tillfrågades om detta svarade han att partiprogrammets republikkrav var ett uttryck för att partiet motsatte sig *kungadöme*. Eftersom kejsardöme inte varit aktuellt kunde man, menade han, inte tolka republikkravet som att partiet var motståndare till kejsardöme.

Oppositionspressen ironiserade grovt över detta ordvrängeri från den nye kejsarens sida. Regeringspressen däremot öste galla över att oppositionen dristade sig att ha synpunkter på hur regeringspartiets partiprogram skulle tolkas. "Ingen borgarbracka skall lära arbetarrörelsen hur den skall läsa sitt program", skrev Dala-Demokraten i en ursinnig kommentar.

Aftonbladet teg i flera dagar, men kom sedan med en stor djupsinnig ledare som slog fast att kejsardömet var "en tredje väg mellan kungadöme och republik". "Ännu en gång har svensk socialdemokrati visat sig som ett internationellt föredöme, en föregångare som ständigt hittar nya tredje vägar där världen i övrigt bara tror att det finns två", skrev Aftonbladet.

Den blivande kejsaren själv anförde två motiv till varför det var bäst för landet att han utropades till kejsare. Det ena var att det skulle underlätta hans internationella kontakter. Eftersom dessa i så stor utsträckning bestod av umgänge med enväldshärskare "med nästintill kejsarlig värdighet", skulle det underlätta en diskussion på lika villkor.

"Vi skall inte generera de ledare i Tredje Världen som omger sig med kejsarlig värdighet genom att stoltsera med västerländska vanor", förklarade han och beskyllde dem som hade en avvikande uppfattning för att vara rasister.

Det andra motivet som statsministern anförde till förmån för att han skulle låta sig väljas till kejsare var att landet eljest skulle råka i krig och drabbas av social oordning. Endast de som var för krig och för kravaller och upplopp kunde motsätta sig att han blev kejsare.

Sedan han tillställt oppositionsledaren frågan: "Är ni för krig och upplopp eller anser ni att jag skall väljas till kejsare?" och oppositionsledaren inte inom 10 sekunder svarat vare sig "ja" eller "nej", ansåg sig statsministern ha fått ett tyst godkännande.

Med hänvisning till att riksdagsmajoriteten var suverän röstades sedan kejsardömets införande igenom med knapp majoritet.

Detta innebar emellertid inga större förändringar i det politiska livet. Dock stadfästes vissa nya inslag i författningen. Ett av dem var sk kejsarliga förhör. Dessa tillgick så att kejsaren med hjälp av riksdagens konstitutionsutskott förhörde riksdagsmän om hur de uppfyllt plikten att agera i landets intresse. Även andra medborgare än riksdagsmän kunde, om de förgripit sig grovt, kallas till förhör.

Till de som befanns skyldiga till bristande undfallenhet gentemot kejsaren utdelades olika varningar eller förkastelse-domar. Milda förseelser föranledde "reprimand". En annan form var "avbön", vilket innebar att den skyldige fick be om ursäkt i alla nyhetsprogram i radio och

TV under en veckas tid.

Det vanligaste utslaget i det nya konstitutionsutskottets granskning var bannbullan.

Bannbullorna kunde vara av två slag. Den lindrigare formen var att kejsaren kallade till mottagning och gav den skyldige ett öknamn; t ex pajas, bibliskt ond-sint, rötägg, landsförrädare, quisling eller hatfylld kolportör.

Epitetet publicerades i Post- och Inrikes Tidningar samt bland tidningarnas familjeannonser under rubriken "Smådade". Avsikten var att den skyldige skulle leva med detta epitet så länge han eller hon levde, såvida inte sk avbön gjordes (se ovan).

Den grövre formen av bannbulla innebar att kejsaren och hela hans hov – in corpore – utfärdade bullan. Denna typ av bulla publicerades naturligtvis också i

landets tidningar, men den skickades dessutom till ambassader och utländska sändebud. Och biskopen i Stockholm förklarade att den som bullats på detta sätt var att betrakta som syndare.

Förutom dessa nya konstitutionella regler för fördömande ändrades vare sig författningen eller det politiska livet i landet. Allt fortsatte som tidigare. Kungen fick finnas kvar. Landet blev "dubbelmonarki". Kejsaren tyckte att det var bra att ha kvar kungen för representativa plikter som inte var så massmediala och för att upprätthålla formella kontakter med reaktionära stater, t ex Storbritannien, Norge och Danmark.

Vid kejsarliga hov brukar av tradition finnas gycklare och narrar. Men eftersom kejsaren redan tidigare hade sådana i sin tjänst behövde inga nyanställningar göras.